

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΛΑ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 1848	Κυρ. Πατ. Α' Οἰκ. Συνόδ. (Πράξ. 20,16-18,28-36) 1 Ἰουνίου 2014	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης
--	---	---

«Προσέχετε ἑαυτοῖς» (Πράξ. 20,28)

Ἐπιθυμία, ἀγαπητοί μου, ἐπιθυμία μου ἦταν νὰ βρισκῶμαι σ' ἓνα χωριό. Ἀλλὰ παρουσιάζομαι ἐνώπιον τῆς ἀγάπης σας καὶ παρακαλῶ νὰ ἀκούσετε μερικὰ ἀπλᾶ λόγια.

Σήμερα ἐορτάζουν τριακόσοι δεκαοκτῶ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτό μου μικρό. Φτωχὸς στὴν ἔκφρασι, στὰ νοήματα, στὰ αἰσθήματα· ἔψαξα ὅμως καὶ βρῆκα **ἓνα χρυσὸ νόμισμα**. Δὲν εἶνε ἀπὸ ὕλη φθαρτῆ, ἀπὸ μέταλλο τῆς γῆς· εἶνε νόμισμα ἀξίας ἀπείρου, ἔχει δύναμι μεγάλη. Ἄν τὸ πάρετε καὶ τὸ θέσετε σὲ κυκλοφορία, χαρὰ στὰ σπίτια σας, χαρὰ στὴν πόλι σας, κ' ἐγὼ θὰ πῶ στὸν Κύριο· Μακάριος ὁ λαλῶν εἰς ὧτα ἀκουόντων (πρβλ. Ματθ. 11,15· 13,9,43· Μάρκ. 4,9· Λουκ. 8,8· 14,35· Ἄπ. 2,7,11,17,29· 3,6,13,22· 13,9). Ἐγὼ λοιπὸν ὁ φτωχὸς προσφέρω στὸν καθένα σας **μιά λίρα**. Μὴν κοιτάξετε ποιός εἶνε ὁ προσφέρων· κοιτάξετε τὸ προσφερόμενο.

Ποιὸ εἶνε τὸ χρυσὸ νόμισμα; Εἶνε **ἓνα ῥητό**. Φτάνει ἓνα ῥητό τῆς ἀγίας Γραφῆς νὰ σᾶς κάνη πλουσίους. –Ἐνα ῥητό λοιπὸν; αὐτὸ εἶνε τὸ χρυσὸ νόμισμα; μεγάλο πρᾶγμα... Μὰ δὲ διαβάσατε τὸν Δαυῖδ ποὺ λέει «*Ἀγαθός μοι ὁ νόμος τοῦ στόματός σου ὑπὲρ χιλιάδας χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου*» (Ψαλμ. 118,72); παραπάνω ἀπ' τὸ ἀσήμι καὶ τὸ χρυσάφι ἀγάπησα, Κύριε, τὸ νόμο σου.

Λοιπὸν τὸ χρυσὸ νόμισμα εἶνε ἓνα ῥητό ποὺ ἀκούσαμε σήμερα· ῥητό ποὺ τὸ εἶπε ὁ ἀπόστολος Παῦλος στὴν Ἐφεσο τῆς Μικρᾶς Ἀσίας σὲ μία σύναξι πρεσβυτέρων καὶ ἐπισκόπων, ῥητό ἐπάνω στὸ ὁποῖο ῥητόρευσε καὶ φιλοσόφησε ὁ Μέγας Βασίλειος, ῥητό ποὺ εἶνε τὸ ὄπλο τοῦ Χριστιανοῦ σὲ κάθε ἐποχή. Τὸ ῥητό αὐτὸ λέει· Ἀδελφοί, «**προσέχετε ἑαυτοῖς**» (Πράξ. 20,28).

***

Τί σημαίνει «*προσέχετε ἑαυτοῖς*»; Ἄνθρωποι, **στρέψτε τὴν προσοχή**, τὰ τηλεσκόπια καὶ μικροσκοπία σας, ὄχι ἐπάνω στὰ φεγγάρια, σὲ ἀστερισμοὺς καὶ γαλαξίες, ἀλλὰ σ' ἓνα ἄλλο ἄπειρο σύμπαν, τὸ ὁποῖο κλείνει καὶ ὁ πιὸ ταπεινὸς ἄνθρωπος μέσα του. «*Προσέχετε ἑαυτοῖς*» ἴσον ἐπαγρύπνησις διαρκῆς· εἶνε τὸ

«*γνῶθι σαυτὸν*» τῶν ἀρχαίων προγόνων μας, τὸ «*ἔνδον σκάπτε*» τῆς ἀρχαίας φιλοσοφίας.

Ἄκομη ἀπλούστερα. Τί κάνεις ὅταν βαδίζης σὲ δρόμο ὀλισθηρό; προσέχεις μὴ γλιστρήσης. Ἦ, σὲ μέρος ποὺ ὑπάρχουν κακοποιοί, τί κάνεις πρὶν κοιμηθῆς; ἀμπαρώνεις πόρτες καὶ παράθυρα· ὅσοι μάλιστα ἔχουν παραδάκι, αὐτοὶ ἀσφαλίζουν ἀκομη πιὸ πολύ. Ἄν πᾶτε καὶ σὲ τράπεζα, «*ναὸ*» τοῦ μαμωνᾶ, ἐκεῖ ὑπάρχουν φρουροὶ ἔτοιμοι νὰ πυροβολήσουν ὅποιον πλησιάσῃ νὰ διαρρήξῃ τὰ χρηματοκιβώτια. Ἔτσι λοιπὸν, λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, νὰ φυλάξης καὶ τὸ ἄλλο σπίτι, τὸ πνευματικὸ, **τὸ σπίτι τῆς ψυχῆς**.

Ἔχει κι αὐτὸ **παράθυρα**. Δὲν τὸ λέω ἐγὼ. Ἄν ψάξετε τοὺς προφήτες, θὰ δῆτε ὅτι ὁ Ἱερεμίας ἔχει ἓνα σπουδαιότατο λόγο. «*Ἀνέβη*», λέει, «*θάνατος διὰ τῶν θυρίδων*» (Ἱερ. 9,21). Βρῆκε δηλαδὴ ὁ ἐχθρὸς παράθυρο, σκαρφάλωσε σὰν τὸ ληστὴ καὶ μπῆκε. Τὸ περίφημο αὐτὸ χωριὸ ἐρμηνεύει ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης καὶ λέει· Φυλάξτε τὰ παράθυρα τῆς ψυχῆς σας! «*Θυρίδες*», παράθυρα δηλαδὴ ποὺ πρέπει νὰ τὰ φρουρῆς εἶνε – ποιὰ; **οἱ πέντε αἰσθήσεις**· ἡ ὄρασις, ἡ ἀκοή, ἡ ὄσφρησις, ἡ γεῦσις, καὶ ἡ ἀφή. Ὅσοι θέλετε νὰ τὰ δῆτε αὐτὰ καλύτερα, σᾶς συνιστῶ ν' ἀγοράσετε ἓνα βιβλίον τοῦ ἀγίου Νικοδήμου ποὺ λέγεται *Περὶ φυλακῆς τῶν πέντε αἰσθήσεων*· ἐκεῖ θὰ δῆτε μία ἀνάλυσι τοῦ ῥητοῦ «*Ἀνέβη θάνατος διὰ τῶν θυρίδων*». Φύλαγε λοιπὸν τὰ παράθυρά σου.

● «*Πρόσεχε σεαυτῶ*» (Λευιτ. 4,9). Πρόσεχε **τί βλέπεις**. «*Οἱ ὀφθαλμοί σου ὀρθὰ βλεπέτωσαν*» (Παροιμ. 4,25). Μὴ ξεχνᾶς, ὅτι μιὰ ματιὰ σὲ πάει στὸν παράδεισο καὶ μιὰ ματιὰ σὲ πάει στὴν κόλασι. Θυμήσου τί ἔπαθε ὁ Δαυῖδ· ἀπὸ μιὰ ματιὰ ἔπεσε, ἔκανε φόνον καὶ μοιχεῖα, καὶ ἐπὶ χρόνια μούσκεινε μὲ δάκρυα τὸ προσκέφαλό του. Ὡ ἐσεῖς ποὺ τὰ μάτια σας βόσκουν ἐπάνω σὲ αἰσχρὰ καὶ ἀκατονόμαστα, προσέξτε καλά· «*διὰ τῶν θυρίδων*» τῶν ὀφθαλμῶν μπαίνει μέσα ὁ θάνατος, γεμίζει ἢ καρδιὰ αἰσθήματα βρωμερὰ καὶ ἀκάθαρτα.

Πρόσεχε ακόμα τί διαβάζεις. Εἶνε ἀρκετὸ ἕνα βιβλίον νὰ σὲ καταστρέψῃ. Στὸν ἄλλο κόσμον, νὰ εἴστε βέβαιοι, πολλοὶ νέοι καὶ νέες θὰ λένε· Καταραμένη ἡ ὥρα ποὺ ἔπιασα στὰ χέρια μου βιβλία ποὺ μοῦ κλόνισαν τὴν πίστι καὶ τὴν ἠθικὴ.

● «*Προσέχετε ἑαυτοῖς*». Πρόσεχε τί βλέπεις, πρόσσεχε ακόμα **τί ἀκοῦς**. Βούλωσε τὰ αὐτιά σου, νὰ μὴ δέχεσαι τὰ ἀπρεπῆ καὶ ἀνόητα, ὅ,τι ἄπιστο καὶ διεστραμμένο. Ἄνοιξε τὰ αὐτιά σου καὶ καθάρισέ τα, γιὰ νὰ ἀκοῦς τὸν ἦχο τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὅ,τι εἶνε ὠραῖο καὶ ὑψηλό.

● «*Προσέχετε ἑαυτοῖς*». Δὲν εἶπα τίποτα. Ἐγὼ θὰ ἤμουν εὐχαριστημένος, στὴ γενεὰ ποὺ ζοῦμε, στὰ πῆλινα τοῦτα χρόνια, ἂν οἱ Χριστιανοὶ προσέχουν μάτια καὶ αὐτιά, προσέχουν δὲ καὶ τὴ γλῶσσα τους. Πρόσεχε λοιπὸν καὶ **τί λές**.

● Νὰ προχωρήσουμε περισσότερο; Ἀπὸ ὅδῳ κ' ἐμπρὸς θὰ μιλήσουμε γιὰ «ἄλγεβρα». Ἐδῶ πλέον τὸν λόγο ἔχουν ἅγιοι ἀσκηταὶ τῆς ἐρήμου. Προσέχετε, μᾶς λένε, τί **τὴ σκέψι σας!** Naί, τὴ σκέψι. Γιατὶ καὶ γιὰ μιὰ σκέψι θὰ δώσετε λόγο στὸ Θεό. Πές μου τί σκέπτεσαι –ιδίως τὴ νύχτα, ὅταν ξαπλώνεις στὸ κρεβάτι–, νὰ σοῦ πῶ τί εἶσαι. Φοβερὸ πρᾶγμα ἡ κακὴ σκέψι. Μοιάζει σὰν τὸ μικρόβιο ποῦ, ἂν περάσῃ στὶς φλέβες, εἶνε ἱκανὸ νὰ μολύνῃ ὅλο τὸ αἷμα, νὰ κἀνῃ τὸν ἄνθρωπο πτῶμα. «*Προσέχετε ἑαυτοῖς*», λοιπὸν, νὰ μὴ εἰσδύσῃ στὴν καρδιὰ πονηρὴ σκέψι. Πόσο δύσκολο εἶνε αὐτό! «*Οἱ τὰ χερουβὶμ μυστικῶς εἰκονίζοντες... πᾶσαν ἀποθῶμεθα μέριμναν*». Ἀκοῦτε; «*πᾶσαν μέριμναν*». Σᾶς ἐρωτῶ καὶ πέστε μου μέσα στὴ μία ὥρα, ποῦ βαστάει ἡ θεία λειτουργία, ποιὸς μένει ἀπερίσπαστος καὶ δὲν φεύγει καθόλου ἡ σκέψι του; Φεύγει συνεχῶς, τρέχει δεξιά κι ἀριστερά. Τὸ νὰ μαζέψῃς λοιπὸν τὸ μυαλό σου καὶ νὰ τὸ ἔχῃς πάντα στὸ Θεὸ εἶνε μεγάλο πρᾶγμα, τὸ ὁποῖο μετὰ ἀπὸ πολὺ ἀγῶνα καὶ μόχθο κατῶρθωσαν οἱ πατέρες τῆς ἐρήμου οἱ λεγόμενοι *νηπτικοί*. Τώρα ἐμεῖς ἔχουμε θολὰ μυαλά, τὸ μυαλό μας δὲν εἶνε καθαρὸ. Ὅταν ἤμουν στὰ Γρεβενά, ἔτυχε νὰ βρεθῶ χειμῶνα κοντὰ στὸν Ἀλιάκμονα ποταμό, ποῦ κατέβαινε ὀρμητικὸς καὶ τὸ ρεῦμα του ἦταν θολό. Πῆγα καὶ Αὐγουστο, καὶ τότε τὸ ρεῦμα ἔρρεε τόσο καθαρὸ, ὥστε ἔβλεπα τὴ μορφή μου, καθρεφτιζόμενον μέσ' στὰ νερά· ἔβλεπα στὸν πυθμένα τὰ πετραδάκια, ἄσπρα - μαῦρα - κόκκινα, διέκρινα ἀκόμα καὶ τὰ ψαράκια ποῦ κολυμποῦσαν. «*Τοῖς τὰ φαῦλα πράσσοισι Θεὸς οὐκ ἐμφανίζεται*». **Θολὸ μυαλὸ δὲν βλέπει τὸ Θεό· καρδιὰ καθαρὴ τὸν βλέπει.**

* * *

Ἄδελφοί μου, «*προσέχετε ἑαυτοῖς*» **νύχτα - μέρα**. Σῶσε με, Κύριε, λέει ἡ Γραφή, «*ἀπὸ φό-*

βου νυκτερινοῦ, ἀπὸ βέλους πετομένου ἡμέρας, ἀπὸ πράγματος ἐν σκοτει διαπορευομένου, ἀπὸ συμπτώματος καὶ δαιμονίου μεσημβρινοῦ» (Ψαλμ. 90,5-6). Φυλαχθῆτε καὶ στὸ δρόμο καὶ στὴν πλατεῖα καὶ στὴν ἔρημο· **παντοῦ** караδοκεῖ ὁ ἐχθρὸς κρατώντας ὄπλα τρομερά.

Ἄλλὰ ἐγὼ φοβᾶμαι τὸν διάβολο περισσότερο ὅταν ἀφήνῃ τὰ ὑλικά ὄπλα καὶ φορῇ **μάσκα ἀγγέλου**. Τότε πῶς θὰ φυλαχθῶ; Ὅταν ὁ τόπος μας ἀπειλεῖτο ἀπὸ ἐχθροὺς σιδηρόφρακτους, τὸ φρόνημά μας ἦταν ὑγιές· τώρα ὁ διάβολος μᾶς ἐπιτίθεται μὲ προσωπεῖα, ὠραῖες μουσοῦνες. Γελαστός, μελιστάλακτος, εὐγενέστατος, τζέντελμαν. Κρατᾶει πανέρια μὲ λουλούδια καὶ λέει: Ἔλα νέε μου, ἔλα κοπέλλα μου, πάρε, μὴ φοβᾶσαι... Παιδιά, προσέξτε· μὴν ἀπλώσετε χέρι στὰ πανέρια του, γιὰτὶ κάτω ἀπ' τὰ λουλούδια κρύβονται φίδια. «*Προσέχετε ἑαυτοῖς*», λέει ὁ Παῦλος· τὸ ἴδιο καὶ ὁ Χριστός, ὁ Κύριός μας· «*Γρηγορεῖτε*» (Ματθ. 24,42 κ.ά.). «*Προσέχετε ἑαυτοῖς μήποτε βαρηθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ αἰφνίδιος ἐφ' ὑμᾶς ἐπιστῆ ἡ ἡμέρα ἐκείνη*» (Λουκ. 21,34).

Θὰ φέρω **δύο εἰκόνες**, γιὰ νὰ αἰσθητοποιήσω τὸν κίνδυνο. Στὰ φοβερά χρόνια τοῦ τελευταίου πολέμου, εἶδα στρατιῶτες **στὴ σκοπιὰ** ποῦ, γιὰ νὰ μὴν ἀποκοιμηθοῦν, κεντοῦσαν τὸ κορμί τους μὲ βελόνες! Κ' ἐσὺ σκοπὸς εἶσαι· **φύλαγε ἄγρυπνα** λοιπὸν. Καὶ ἡ ἄλλη εἰκόνα· στὶς 29 Μαΐου 1453 «*ἐάλω ἡ Πόλις*», ἔπεσε ἡ Βασιλεύουσα. Πῶς ἔπεσε; Ἐμείνε ἀφύλακτη ἡ **Κερκόπορτα**. Καὶ ἐδῶ ὁ ἐχθρὸς εἶνε μπροστὰ μας, κινδυνεύουμε πάλι. Φυλάξτε τὰ τεῖχη. Ὅλοι στὶς θέσεις τους **ἐν ἐπιφυλακῇ**.

Κινδυνεύουμε ἀπὸ ἐχθροὺς ὄχι τόσο ἐξωτερικοὺς ὅσο ἐσωτερικοὺς, ἀπὸ **τὰ ἐλαττώματα καὶ τὰ πάθη μας** μὲ κορυφαῖο τὴ διχόνοια.

Ἄδελφοί, «*προσέχετε ἑαυτοῖς*». Μερικοὶ ἔχουν νὰ φυλάξουν ὄχι μόνο τὸν ἑαυτό τους ἀλλὰ καὶ ἄλλους ποῦ βρίσκονται ὑπὸ τὴν εὐθύνη τους· ὁ οἰκογενειάρχης τὰ παιδιά του, ὁ δάσκαλος τοὺς μαθητὰς του, ὁ ἀξιωματικὸς τοὺς στρατιῶτες του, ὁ νομάρχης τὸ νομὸ του, ὁ ἐπίσκοπος τὴν ἐπισκοπὴ του. **Φυλάξτε τὰ ποιμνία σας**.

Ἄς σταθοῦμε στὶς ἐπάλξεις, ἅς φυλάξουμε τὶς νεώτερες Θερμοπύλες τοῦ γένους. Ἄν πρόκειται ν' ἀλλάξουμε πίστι, νὰ γίνουμε φράγκοι, προτεστάντες, χιλιασταί, ἰεχωβίτες, ροταριανοί, μασόνιοι· **ἂν πρόκειται νὰ χάσουμε τὴν πίστι μας, χίλιες φορές νὰ πεθάνουμε**. Ὅλοι γενναῖοι στρατιῶτες. Στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ πίστεως. Τότε θὰ φανοῦμε ἄξιοι τῶν πατέρων μας, τῶν ὁποίων ἡ μνήμη θὰ εἶνε αἰώνια.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**